

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету
міжнародних економічних відносин
проф.Палінчак М.М.
« 29 » вересня 2021 р.

Робоча програма з дисципліни

«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	292 «Міжнародні економічні відносини»
Освітня програма	«Міжнародні економічні відносини»
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	Українська, англійська

УЖГОРОД – 2021

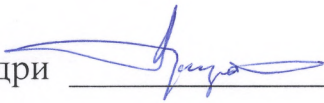
Робоча програма з дисципліни «**Міжнародна економічна безпека**» для здобувачів другого рівня (магістерського) вищої освіти галузі знань **29 Міжнародні відносини** спеціальності **292 Міжнародні економічні відносини** освітньої програми «Міжнародні економічні відносини»

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Приходько В.П., д.е.н., проф., завідувач кафедри міжнародних економічних відносин

Мазур О.А., асистент кафедри міжнародних економічних відносин

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Міжнародних економічних відносин
протокол № 10 від « 5 » 05 2021 р.

Завідувач кафедри д.е.н., проф. Приходько В.П.

Схвалено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин
протокол № 4 від « 9 » 04 2021 р.

Голова науково-методичної комісії к.е.н., доц. Ерфан Є.А.

©Приходько В.П., 2021 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021 р.

1. ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 105	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 36 (денна ф.н.); 10 (заоч. ф.н.); самостійної роботи студента – 69 (денна ф.н.)	1	1
	Лекції:	
	24	8
	Практичні (семінарські):	
	12	2
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: Усний залік, тести в системі Moodle	Самостійна робота:	
	69	95

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Міжнародна економічна безпека» є формування системи теоретичних знань щодо міжнародної економічної безпеки загалом та на окремих її рівнях (національний, регіональний, підприємницький тощо) і складових (фінансова, ресурсно-продовольча тощо) зокрема.

Завданнями вивчення дисципліни «Міжнародна економічна безпека» є:

- вивчення теоретично-методологічних засад дослідження та оцінки економічної безпеки на різних рівнях;
- вивчення інституційного середовища та нормативно-правового поля забезпечення економічної безпеки на різних рівнях;
- набуття практичних навичок оцінки стану економічної безпеки на різних рівнях.

Предмет вивчення дисципліни - теоретичні, методологічні, інституційні, законодавчі та статистичні аспекти економічної безпеки на різних рівнях.

Відповідно до основних положень освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни «Міжнародна економічна безпека» сприяє формуванню у студентів таких компетентностей:

ФК1. Здатність до формування пропозицій та прийняття обґрунтованих рішень щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

ФК2. Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік, їх сильні та слабкі сторони, що визначають їх роль у сучасній світогосподарській системі.

ФК4. Вміння застосовувати кумулятивні знання в умовах розвитку нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства.

ФК5. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини.

ФК12. Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в

діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин і аналізі їхнього впливу на економічний розвиток країн

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна економічна безпека» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 3 – Транснаціоналізація світової економіки;

ОК 4 – Перехідні економічні системи;

ОК 5 – Глобальна макроекономічна політика;

ОК 7 – Зовнішньоекономічна діяльність України;

ОК 8 – Політична глобалізація.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини», вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна економічна безпека» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Досліджувати та аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин	ПРН7
Здійснювати моніторинг, аналіз та оцінку глобальної конкурентоспроможності з метою визначення основних конкурентних позицій держав, їх динаміку та фактори, що впливають на рейтинг країн у світовому господарстві	ПРН8
Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та імплементувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів МЕН	ПРН10
Здійснювати пошук та вибір адаптивних моделей вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку	ПРН11
Визначати геоekonomічні стратегії країн та їх регіональні економічні пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів та безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства і асиметричності розподілу світових ресурсів	ПРН12
Розробляти рекомендації для формування економічної політики країн щодо подолання проблем, які постають як результат перехідного стану економіки	ПРН15

Оцінювати, аналізувати та прогнозувати зовнішньоекономічну діяльність, визначати пріоритети розвитку прикордонного регіону в умовах поглиблення співпраці з Європейським Союзом	ПРН16
Аналізувати прояви, тенденції та наслідки міжнародних інтеграційних процесів для глобального економічного середовища загалом та національних економік зокрема	ПРН17
Оцінювати глобальні та національні передумови здійснення зовнішньоекономічної політики держави, формулювати цілі та здійснювати пошук ефективних інструментів зовнішньоторговельної політики, враховуючи геополітичні умови та зростаючу роль міжнародних організацій у регулюванні міжнародних економічних явищ та процесів	ПРН18

Опанувавши дисципліну «Міжнародна економічна безпека» здобувачі вищої освіти повинні досягнути такі очікувані результати навчання:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах глобалізаційних інтеграційних процесів	ПРН7
Здійснювати оцінку глобальної конкурентоспроможності та конкурентних позицій національних економік з метою розробки перспективних інтеграційних стратегій держав	ПРН8
Створювати моделі вирівнювання дисбалансів глобального розвитку, у тому числі за рахунок участі у інтеграційних процесах	ПРН11
Формувати розуміння геоekonomічних стратегій країн та їх регіональних економічних пріоритетів як результату інтеграційних перетворень з урахуванням національних економічних інтересів та асиметричності розподілу світових ресурсів	ПРН12
Застосовувати знання для формування економічної політики країн щодо подолання проблем та складностей трансформаційних та інтеграційних перетворень	ПРН15
Аналізувати та оцінювати зовнішньоекономічну діяльність країни, визначати пріоритети розвитку прикордонного регіону в умовах поглиблення співпраці з Європейським Союзом зокрема та інтеграційних перспектив у цілому	ПРН16
Аналізувати результати міжнародних інтеграційних процесів у глобальному економічному середовищі загалом та у межах національних економічних систем зокрема	ПРН17
Оцінювати передумови здійснення зовнішньоекономічної політики держави, передбачаючи можливості та загрози інтеграційних процесів та створювати сценарії відповідного перспективного розвитку з урахуванням геополітичних позицій країн	ПРН18

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Економіка міжнародної інтеграції» є:

- доповіді для представлення опрацьованого матеріалу на практичних заняттях;
- презентації по темах лекційних та практичних занять;
- колективна підготовка наукових доповідей для виступу на наукових конференціях національного та міжнародного рівня;
- есе та реферат;
- тестування;
- залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

- підготовка доповідей для представлення їх до обговорення на практичних заняттях;
- підготовка презентацій для наочного представлення опрацьованого матеріалу;
- обговорення дискусійних питань щодо теми практичних занять;
- підготовка дотичних питань до лекційних тем для ширшого засвоєння теми;
- опрацювання запропонованих тем для написання рефератів та есе.

Форма модульного контролю: письмове тестування.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік, в умовах дистанційного навчання – тестування у системі Moodle.

Розподіл балів, які отримують студенти

T1- 2**	T3- 4**	T5**	T6**	КР	Інд.завдання (кейс)	Підсумок*
5	5	5	5	50	30	100

*Підсумкова оцінка визначається як арифметична сума оцінок за курс

**оцінка за самостійне виконання завдань враховується у поточному контролі

Контроль знань здійснюється за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою, тобто за рейтинговою накопичувальною системою у відповідності з наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 29.03.2012 р. № 384 та відповідним наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» від 15.10.2012 за №234/01-03.

Загальні критерії оцінювання знань

Сума балів за всі види діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS
	Для екзамену, курсової роботи, практики	Для заліку	
90 -100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73	задовільно		D
60-63			E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Критерії оцінювання знань з дисципліни «Міжнародна економічна безпека»

Сума балів за всі види діяльності (100бальна шкала/за національною шкалою/ ECTS)	Теоретичні знання	Практичні навички

90 -100, А, відмінно	Студент має глибокі системні знання всіх тем, може вільно оперувати понятійно-категоріальним апаратом, індикаторами оцінки рівня економічної безпеки на різних рівнях, джерелами відповідних індикаторів; нормативно-правовими актами та інституціями забезпечення економічної безпеки. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логічністю тверджень, достатнім рівнем узагальненості знань.	Студент самостійно самостійно оцінює стан економічної безпеки на різних рівнях, визначає основні загрози та проблеми забезпечення економічної безпеки на різних рівнях та різних сфер. При виконанні практичних робіт студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу. Студент вміє оцінювати помилки й аналізувати результати.
82-89, В, добре	Студент в цілому засвоїв програмний матеріал, самостійно розкриває основні аспекти забезпечення економічної безпеки на різних рівнях. У відповідях трапляються неточності формулювань, незначні відхилення у розумінні деталей забезпечення економічної безпеки.	Студент самостійно аналізує стан економічної безпеки на різних рівнях. Може допускати незначні неточності при тлумаченнях положень та результатів забезпечення економічної безпеки.
74-81, С, добре	Студент оволодів програмним матеріалом, дає відповіді на основні питання щодо забезпечення економічної безпеки на різних рівнях, однак допускає помилки у формулюваннях.	Студент самостійно аналізує стан економічної безпеки на різних рівнях. Може допускати незначні неточності та розрахунках стану економічної безпеки.

64-73, D, задовільно	Студент частково оволодів теоретичним матеріалом курсу, може частково пояснити стан та особливості забезпечення економічної безпеки на різних рівнях з допомогою викладача.	Студент може розкрити тільки окремі аспекти оцінки та забезпечення економічної безпеки на різних рівнях.
60-63, E, задовільно	Студент частково оволодів базовими поняттями і зв'язками, може пояснити окремі аспекти забезпечення економічної безпеки.	Студент частково розуміє практичну сторону оцінки та забезпечення економічної безпеки, може розкрити окремі аспекти, однак не може без допомоги викладача провести аналіз
35-59, FX, незадовільно	Здобуті фрагментарні знання щодо забезпечення економічної безпеки на різних рівнях, які недостатні для всеохопного засвоєння дисципліни.	Студент не може розкрити стан та особливості забезпечення економічної безпеки на різних рівнях.
0-34, F, незадовільно	Студент не засвоїв теоретичного матеріалу	Студент не може розкрити стан та особливості забезпечення економічної безпеки на різних рівнях.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»

Назви тем	Кількість годин										
	Денна						Заочна				
	усього	лекції	практ.	Лаб.	Інд.	Самост.	усього	лекції	практ.	Лаб.	Інд.

Змістовний модуль 1 «Теоретичні аспекти дослідження економічної безпеки на різних рівнях»												
Тема 1. Економічна безпека як окрема галузь науки	10	2	-	-	-	8						
Тема 2. Теоретичні аспекти дослідження міжнародної економічної безпеки	12	2	2	-	-	8						
Тема 3. Теоретичні аспекти дослідження економічної безпеки держави	10	2	2	-	-	6						
Тема 4. Теоретичні аспекти дослідження економічної безпеки регіонів	8	2	-	-	-	6						
Тема 5. Теоретичні аспекти дослідження економічної безпеки підприємництва	10	2	2	-	-	6						
Модульна контрольна робота	2	2	-	-	-	-						
Змістовний модуль 2 «Сучасний стан економічної безпеки на різних рівнях»												
Тема 6. Сучасний стан міжнародної економічної безпеки	13	2	2	-	-	9						
Тема 7. Сучасний стан фінансової складової міжнародної економічної безпеки	10	2	1	-	-	7						
Тема 8. Сучасний стан ресурсно-продовольчої складової міжнародної економічної безпеки	9	2	1	-	-	6						
Тема 9. Сучасний стан економічної безпеки України (на рівні держави та регіонів)	10	2	2	-	-	6						
Тема 10. Сучасний стан економічної безпеки підприємництва в Україні	9	2	-	-	-	7						
Модульна контрольна робота	2	2	-	-	-	-						
РАЗОМ	105	24	12	-	-	69						

6.1 ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ „МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА” (РОЗГОРНУТА ПРОГРАМА КУРСУ):

Змістовний модуль 1 «Теоретичні аспекти дослідження економічної безпеки на різних рівнях»

Тема 1. Економічна безпека як окрема галузь науки

Основний понятійний апарат (безпека, загроза, небезпека, ризик, виклик, інтерес, економічна безпека та інші). Складові економічної безпеки. Рівні економічної безпеки. Взаємовплив складових і рівнів економічної безпеки. Суб'єкти та об'єкти забезпечення економічної безпеки. Класифікація загроз економічній безпеці. Класифікація економічних інтересів. Основні методи оцінки рівня економічної безпеки. Індикативний метод оцінки економічної безпеки. Методи експертної оцінки. Показники, індикатори та інтегральні індикатори оцінки економічної безпеки. Методи багатовимірного статистичного аналізу. Порогові значення індикаторів. Алгоритм визначення інтегрального рівня економічної безпеки.

Література: [5; 10; 12; 16; 29; 32; 34]

Тема 2. Теоретичні аспекти дослідження міжнародної економічної безпеки

Система міжнародної економічної безпеки держави. Методика оцінки міжнародної економічної безпеки. Основні індикатори міжнародної економічної безпеки. Джерела даних для розрахунку індикаторів рівня міжнародної економічної безпеки. Актуальні виклики та загрози міжнародній економічній безпеці. Основні суб'єкти впливу на міжнародну економічну безпеку. Інституційна система забезпечення міжнародної економічної безпеки.

Література: [4-5; 8; 14; 16; 17-20; 26; 28; 36]

Тема 3. Теоретичні аспекти дослідження економічної безпеки держави

Система економічної безпеки держави. Основні складові економічної безпеки держави. Нормативно-правова база забезпечення економічної безпеки України. Стратегія національної безпеки України. Методичні підходи до визначення рівня економічної безпеки України. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України». Інтегральний індекс економічної безпеки України. Джерела даних для розрахунку індикаторів рівня економічної безпеки держави. Закони України «Про основи національної безпеки України» і «Про засади внутрішньої та зовнішньої політики». Національні економічні інтереси України. Загрози економічній безпеці України.

Література: [11; 16; 18; 21-25; 27]

Тема 4. Теоретичні аспекти дослідження економічної безпеки регіонів

Система економічної безпеки регіонів. Система нормативно-правових актів щодо розвитку регіонів та забезпечення їх економічної безпеки. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року. Регіональні стратегії розвитку регіонів. Методичні засади оцінки рівня економічної безпеки регіонів. Джерела даних для розрахунку індикаторів рівня економічної безпеки регіонів. Суб'єкти стратегічного планування та прогнозування розвитку регіонів в Україні.

Література: [21; 23-25]

Тема 5. Теоретичні аспекти дослідження економічної безпеки підприємництва
Основний понятійний апарат (підприємство, підприємницька діяльність, підприємництво). Економічна безпека підприємництва. Система економічної безпеки підприємництва (складові, загрози, суб'єкти та ін.) Методичні засади оцінки економічної безпеки підприємництва. Критерії економічної безпеки підприємництва. Показники-індикатори рівня економічної безпеки підприємництва. Джерела даних для розрахунку індикаторів рівня економічної безпеки підприємництва. Державне регулювання підприємництва. Законодавчі засади державного регулювання та стимулювання підприємництва в Україні. Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року. Європейська хартія малих підприємств.

Література: [7; 13; 15; 21; 33]

Змістовий модуль 2

«Сучасний стан економічної безпеки на різних рівнях»

Тема 6. Сучасний стан міжнародної економічної безпеки

Стан міжнародної економічної безпеки. Актуальні виклики та загрози міжнародній економічній безпеці. Економічна взаємозалежність країн у світовому господарстві. Гібридні загрози. Глобалізаційні загрози. Протидія гібридним загрозам.

Література: [5; 20; 28; 36]

Тема 7. Сучасний стан фінансової складової міжнародної економічної безпеки

Стан фінансової складової міжнародної економічної безпеки. Фінансові кризи і їх вплив на міжнародну фінансову безпеку. Хронологія світових фінансових криз. Криптовалюти. Вдосконалення стандартів і кодексів міжнародної економіки, банківських установ тощо. Сутність та структура тіньової економіки та злочинної економічної діяльності. Сутність та характеристика офшорних зон. Реформування архітектури забезпечення міжнародної фінансової безпеки. Створення Ради фінансової стабільності. Розширення складу учасників Технічного комітету IOSCO, Базельського комітету з банківського нагляду. Колективна боротьба проти криміналізації світової економіки.

Література: [8; 20; 28; 35-36]

Тема 8. Сучасний стан ресурсно-продовольчої складової міжнародної економічної безпеки

Стан ресурсно-продовольчої складової міжнародної економічної безпеки. Загрози міжнародній економічній безпеці ресурсно-продовольчого характеру. Виснаження природних ресурсів як загроза міжнародній економічній безпеці. Неконтрольоване вторгнення в природне середовище і його вплив на забезпечення міжнародної економічної безпеки. Шляхи врегулювання

ресурсно-продовольчих проблем на міжнародному рівні. Регіональний аспект забезпечення міжнародної економічної безпеки : Арктика, Африка.

Література: [4; 37-38]

Тема 9. Сучасний стан економічної безпеки України (на рівні держави та регіонів)

Стан економічної безпеки України. Стан та тенденції забезпечення інвестиційно-інноваційної безпеки України. Стан та тенденції забезпечення зовнішньоекономічної безпеки України. Загрози економічній безпеці України. Гібридні загрози. Окупація та анексія частини території України. Низька інвестиційна активність внутрішніх та зовнішніх інвесторів. Нарощення боргового тиску та обмеження внутрішніх ресурсів фінансування розвитку. Втрата експортних позицій. Відсутність технологічного паритету у зовнішньоторговельному обороті України. Диспропорційність розвитку регіонів. Соціально-економічний розвиток постконфліктних територій (Донецька і Луганська області). Неупорядкованість способів фінансування відновлення постконфліктних територій. Недостатнє використання напрацьованих інструментів стимулювання розвитку економічно слабких територій та відсутність нових інструментів. Особливості забезпечення економічної безпеки України в умовах гібридної агресії. Основні напрями державної політики по забезпеченню економічної безпеки України. Реінтеграція регіонів України (Донецька і Луганська області). Санкційна політика проти Російської Федерації та її ефективність.

Література: [1-3; 9; 30-31]

Тема 10. Сучасний стан економічної безпеки підприємництва в Україні

Стан економічної безпеки підприємництва в Україні. Основні загрози економічній безпеці підприємництва в Україні. Проблеми взаємоузгодженості державного регулювання та економічної безпеки підприємництва в Україні. Напрями покращення економічної безпеки підприємництва в Україні.

Література: [7]

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Аналіз стану соціально-економічного розвитку областей та міста Києва за січень-грудень 2018 року // Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України - <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/03/Analiz-sotsialno-ekonomichnogo-rozvitku-regioniv-za-sichen-gruden-2018-roku.pdf>.

2. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році». – К. : НІСД, 2017. – 928 с.

3. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2018 році». – К. : НІСД, 2018. – 688 с.

4. Близький Схід: міжнародна безпека, регіональні відносини та перспективи для України [Текст] : монографія / [Власюк О. С. та ін. ; відп. ред. Б. О. Парахонський] ; Рада нац. безпеки і оборони України, Нац. ін-т проблем міжнар. безпеки. - Київ : Фоліант, 2008. - 589 с.
5. Власюк О.С. Теорія і практика економічної безпеки в системі науки про економіку / О.С. Власюк; Нац. ін-т пробл. міжнар. безпеки при Раді нац. безпеки і оборони України. – К. : Вид-во «Лібра», 2008. – 48 с.
6. Гемават П. Мир 3.0. Глобальная интеграция без барьеров / П. Гемават. – М. : Альпина Паблишер, 2013. – 416 с.
7. Григорук С.С. Механізм управління економічною безпекою підприємства в умовах глобальних трансформацій / С.С. Григорук // Україна в системі міжнародних відносин в умовах глобалізації: наук.- практ. конф.: тези доп., 9 лют. 2005 р., Київ, Європ. У-т, 2005. — С. 70—72.
8. Дмитриев Е. Е. Международная финансовая безопасность в контексте глобализации // Проблемы і перспективи розвитку банківської системи України : зб. наукових праць. - 2014, Випуск 40. - С. 90-98.
9. Донбас і Крим: ціна повернення : монографія / за заг. ред. В. П. Горбуліна, О. С. Власюка, Е. М. Лібанової, О. М. Ляшенко. – К. : НІСД, 2015. – 474 с.
10. Економічна безпека: навч. посіб. / О. Є. Користін, О. І. Барановський, Л. В. Герасименко та ін.; за ред. О. М. Джужі. — К.: Алерта; КНТ ; Центр учбової літератури, 2010. — 368 с.
11. Економічна безпека України: сутність і напрямки забезпечення / В. Т. Шлемко, І. Ф. Бінько : Монографія. — К. : НІСД, 1997. — 144 с.
12. Илларионов А. Критерий уровня экономической безопасности / А. Илларионов // Вопросы экономики. – 1998. – № 10. – С. 45.
13. Ильяшенко С. Н. Оценка составляющих экономической безопасности предприятия / Сергей Николаевич Ильяшенко // Науч. тр. ДонНТУ. — Донецк, 2002. — №48. — С. 16—22.
14. Исследовательская группа МВФ о финансовой глобализации // БИКИ. – 2007. – № 129. – С. 4–6.
15. Камлик М. І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2005. – 432 с.
16. Косолапов Н. Безопасность международная, национальная, глобальная: взаимодополняемость или противоречивость? / Н. Косолапов // Международная экономика и международные отношения. – 2006. – №9. – С. 3-13.
17. Кулагин В. М. Международная безопасность [учеб. пособие для студ. вузов] / Владимир Михайлович Кулагин. — М.: Аспект пресс, 2006. — 319 с.
10. Ліпкан В.А. Безпекознавство: Навч. посіб. / Ліпкан В.А. — К.: Вид-во Європ. ун-та, 2003. — 208.
18. Ліпкан В.А. Національна і міжнародна безпека у визначеннях та поняттях [Текст] / В. А. Ліпкан, О. С. Ліпкан. - Вид. 2-ге, доп. і переробл. - К. : Текст, 2008. - 400 с.

19. Мала енциклопедія міжнародної безпеки / Київ. ун-т права НАН України ; за заг. ред.: Ю. Л. Бошицького, О. В. Потехіна ; [авт.-упоряд.: Потехін О. В., Тодоров І. Я.]. - Київ : Вид-во Європейського ун-ту, 2012. - 367 с.

20. Міжнародне безпекове середовище: виклики і загрози національній безпеці України / Б. О. Парахонський, Г. М. Яворська, О. О. Резнікова ; за ред. К. А. Кононенка. – К. : НІСД, 2013. – 56 с.

21. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство : моногр. / за ред. В. М. Гейця. - Х. : ВД «ШЖЕК», 2006. - 240 с.

22. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : закон України від 01.07.2010 № 2411-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>.

23. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. №1277.

24. Про основи національної безпеки України : закон України від 19.06.2003 р. № 964-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.

25. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року "Про Стратегію національної безпеки України" : указ Президента України від 26.05.2015 р. №287/2015. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>.

26. Ржевська В.С. Право держави на самооборону і міжнародна безпека / В. С. Ржевська; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин. - К. : Видавничий дім "Проміні", 2005. - 254 с.

27. Сухоруков А. І. Теоретико-методологічний підхід до інтегральної оцінки та регулювання рівня економічної безпеки держави / А. І. Сухоруков, Ю. М. Харазішвілі // Банківська справа. – 2011. – № 4. – С. 13-32.

28. Стратегії міжнародної економічної безпеки в умовах глобалізації (маркетинговий аспект): монографія / О. В. Ільєнко. – К. : НАУ, 2013. – 360 с.

29. Тамбовцев В. Л. Экономическая безопасность хозяйственных систем: структура, проблемы / В. Л. Тамбовцев // Вестник МГУ. Серия 6 «Экономика». – 1995. – №3. – С. 56-60.

30. Тіньова економіка в Україні: масштаби та напрями подолання: аналіт. доп. / Т. А. Тищук, Ю. М. Харазішвілі, О. В. Іванов; за заг. ред. Я. А. Жаліла. – К. : НІСД, 2011. – 96 с.

31. Тимчасове припинення переміщення вантажів через лінію зіткнення у межах Донецької та Луганської областей: оцінки, наслідки, рішення: аналіт. оцінки НІСД / В.П. Горбулін, О.С. Власюк, О.М. Ляшенко та ін. – К. : НІСД, 2017. – 64 с.

32. Цыганов С.И. Понятие «экономическая безопасность» // Бизнес, Менеджмент и Право. 2008. №1. С.106-110.

33. Штангрет А.М. Антикризове управління підприємством. — Л.: "Знання", 2008. — 396 с.

34. Экономическая безопасность: учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по специальностям экономики и управления / [В.А. Богомолов

и др.]; под ред. В.А. Богомолова. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2009. – 295 с.

35. Gennaioli N. Neglected risks, financial innovation and financial fragility / N.Gennaioli, A.Shleifer, R.Vishny // Journal of Financial Economics. – 2012. – No 104. – P. 452–468.

36. International economic security : Resolution of the General Assembly № A/RES/40/173 / the United Nations Organisation http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/40/173.

37. Economic Report of the President Together with the Annual Report of the Council of Economic Advisers. - 2016. – 430 с. https://www.whitehouse.gov/sites/default/files/docs/ERP_2016_Book_Complete%20JA.pdf.

38. Securing Britain in an Age of Uncertainty: The Strategic Defence and Security Review. 2010. – 75 с. https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/62482/strategic-defence-security-review.pdf.

7. ТЕМАТИКА ТА ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ

Змістовний модуль 1

«Теоретичні аспекти дослідження економічної безпеки на різних рівнях»

Тема 1. Економічна безпека як окрема галузь науки

Мета: вивчити основні теоретично-методологічні засади дослідження економічної безпеки.

В темі передбачено розгляд таких питань:

1. Основний понятійно-категоріальний апарат економічної безпеки.
2. Рівні та складові економічної безпеки.
3. Суб'єкти та об'єкти забезпечення економічної безпеки.
4. Класифікація економічних інтересів та загроз економічній безпеці.
5. Методи оцінки рівня економічної безпеки.

Після вивчення теми 1 студент повинен **знати**:

- понятійно-категоріальний апарат економічної безпеки;
- основні елементи системи економічної безпеки (суб'єкти, об'єкти, загрози тощо);
- методи оцінки рівня економічної безпеки.

Після вивчення теми 1 студент повинен **вміти**: оперувати понятійно-категоріальним апаратом економічної безпеки; розрізняти суб'єкти та об'єкти і рівні та складові економічної безпеки; класифікувати загрози та інтереси економічній безпеці за різними ознаками; вибирати методи оцінки рівня економічної безпеки.

Тема 2. Теоретичні аспекти дослідження міжнародної економічної безпеки

Мета: розглянути теоретичні та методологічні аспекти дослідження міжнародної економічної безпеки.

В темі передбачено розгляд таких питань:

1. Система міжнародної економічної безпеки держави.
2. Методика оцінки міжнародної економічної безпеки.
3. Актуальні виклики та загрози міжнародній економічній безпеці.
4. Основні суб'єкти впливу на міжнародну економічну безпеку.

Після вивчення теми 2 студент повинен **знати**:

- основний понятійно-категоріальний апарат та елементи системи забезпечення міжнародної економічної безпеки;
- методику оцінки міжнародної економічної безпеки;
- основні суб'єкти впливу на міжнародну економічну безпеку.
- актуальні виклики та загрози міжнародній економічній безпеці.

Після вивчення теми 2 студент повинен **вміти**:

- здійснювати оцінку рівня міжнародної економічної безпеки;
- визначати загрози та суб'єктів впливу на стан міжнародної економічної безпеки.

Тема 3. Теоретичні аспекти дослідження економічної безпеки держави

Мета: розглянути теоретичні та методологічні аспекти дослідження економічної безпеки держави.

В темі передбачено розгляд таких питань:

1. Система економічної безпеки держави.
2. Нормативно-правові акти щодо забезпечення та оцінки рівня економічної безпеки окремих країн світу.
2. Методичні засади оцінки рівня економічної безпеки (на прикладі України).
3. Основні інституційні елементи забезпечення економічної безпеки окремих країн світу.
4. Національні економічні інтереси та загрози економічній безпеці (на прикладі України).
5. Механізми державного регулювання забезпечення економічної безпеки держави.

Після вивчення теми 3 студент повинен **знати:**

- основний понятійно-категоріальний апарат та елементи системи забезпечення економічної безпеки держави;
- методику оцінки економічної безпеки України;
- основні суб'єкти та законодавчі акти щодо розвитку економіки та забезпечення економічної безпеки.
- основні національні економічні інтереси та загрози економічній безпеці України.

Після вивчення теми 3 студент повинен **вміти:**

- аналізувати основні законодавчі акти щодо економічного розвитку та економічної безпеки держави;
- здійснювати оцінку рівня економічної безпеки держави.

Тема 4. Теоретичні аспекти дослідження економічної безпеки регіонів

Мета: розглянути теоретичні та методологічні аспекти дослідження економічної безпеки регіонів.

В темі передбачено розгляд таких питань:

1. Система економічної безпеки регіонів.
2. Система нормативно-правових актів щодо розвитку регіонів та забезпечення їх економічної безпеки (на прикладі України).
3. Методичні засади оцінки рівня економічної безпеки регіонів (на прикладі України).
4. Суб'єкти стратегічного планування та прогнозування розвитку регіонів (на прикладі України).
5. Потенціал інструментів стимулювання регіонального розвитку у контексті впливу на економічну безпеку держави.

Після вивчення теми 4 студент повинен **знати:**

- основний понятійно-категоріальний апарат та елементи системи забезпечення економічної безпеки регіонів;
- методику оцінки економічної безпеки регіонів в Україні;

- основні суб'єкти та законодавчі акти щодо розвитку регіонів та забезпечення їх економічної безпеки.
- основні інструменти стимулювання розвитку регіонів.

Після вивчення теми 4 студент повинен **вміти**:

- аналізувати основні законодавчі акти щодо регіонального розвитку та економічної безпеки регіонів;
- здійснювати оцінку рівня економічної безпеки регіонів;
- визначати оптимальні інструменти для стимулювання регіонального розвитку та забезпечення економічної безпеки регіонів.

Тема 5. Теоретичні аспекти дослідження економічної безпеки підприємництва

Мета: розглянути теоретичні та методологічні аспекти дослідження економічної безпеки підприємництва.

В темі передбачено розгляд таких питань:

1. Система економічної безпеки підприємництва.
2. Система нормативно-правових актів щодо підприємництва (на прикладі України).
3. Методичні засади оцінки рівня економічної безпеки підприємництва (на прикладі України).
4. Світовий досвід забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Після вивчення теми 5 студент повинен **знати**:

- основний понятійно-категоріальний апарат та елементи системи забезпечення економічної безпеки підприємництва;
- методику оцінки економічної безпеки підприємництва в Україні;
- основні законодавчі акти державного регулювання та стимулювання підприємництва в Україні;
- передовий світовий досвід щодо забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Після вивчення теми 5 студент повинен **вміти**:

- здійснювати оцінку економічної безпеки підприємництва;
- виокремлювати та класифікувати загрози економічній безпеці підприємництва.

Змістовний модуль 2

«Сучасний стан економічної безпеки на різних рівнях»

Тема 6. Сучасний стан міжнародної економічної безпеки

Мета: розглянути сучасний стан міжнародної економічної безпеки.

В темі передбачено розгляд таких питань:

1. Стан міжнародної економічної безпеки
2. Актуальні виклики та загрози міжнародній економічній безпеці.

Після вивчення теми 6 студент повинен **знати**:

- сучасний стан міжнародної економічної безпеки;
- актуальні виклики та загрози міжнародній економічній безпеці.

- Після вивчення теми 6 студент повинен **вміти**:
- аналізувати стан міжнародної економічної безпеки.

Тема 7. Сучасний стан фінансової складової міжнародної економічної безпеки

Мета: розглянути стан фінансової складової міжнародної економічної безпеки.

В темі передбачено розгляд таких питань:

1. Стан фінансової складової міжнародної економічної безпеки.
2. Загрози фінансовій складовій міжнародної економічної безпеки.
3. Реформування архітектури забезпечення фінансової складової міжнародної економічної безпеки.

Після вивчення теми 7 студент повинен **знати**:

- стан фінансової складової міжнародної економічної безпеки;
- основні загрози фінансовій складовій економічної безпеки;
- основні інституції забезпечення фінансової складової міжнародної економічної безпеки.

Після вивчення теми 7 студент повинен **вміти**:

- аналізувати міжнародні фінансові процеси з точки зору економічної безпеки.

Тема 8. Сучасний стан ресурсно-продовольчої складової міжнародної економічної безпеки

Мета: розглянути стан ресурсно-продовольчої складової міжнародної економічної безпеки.

В темі передбачено розгляд таких питань:

1. Стан ресурсно-продовольчої складової міжнародної економічної безпеки.
2. Загрози міжнародній економічній безпеці ресурсно-продовольчого характеру.
3. Шляхи врегулювання ресурсно-продовольчих проблем на міжнародному рівні.

Після вивчення теми 8 студент повинен **знати**:

- сучасний стан ресурсно-продовольчої складової міжнародної економічної безпеки;
- основні загрози міжнародній економічній безпеці ресурсно-продовольчого характеру.
- шляхи врегулювання ресурсно-продовольчих проблем на міжнародному рівні.

Після вивчення теми 8 студент повинен **вміти**:

- аналізувати використання ресурсів та продовольства на міжнародному рівні з точки зору економічної безпеки.

Тема 9. Сучасний стан економічної безпеки України (на рівні держави та регіонів)

Мета: розглянути стан економічної безпеки України та її регіонів та основні напрями його покращення.

В темі передбачено розгляд таких питань:

1. Стан економічної безпеки України.
2. Основні загрози та проблеми забезпечення економічної безпеки України.
3. Особливості забезпечення економічної безпеки України в умовах гібридної агресії.
4. Основні напрями державної політики по забезпеченню економічної безпеки України.

Після вивчення теми 9 студент повинен **знати:**

- сучасний стан економічної безпеки України (загалом, на рівні коремих складових та регіонів);
- основні загрози економічній безпеці України;
- визначати основні проблеми та напрями забезпечення економічної безпеки України.

Після вивчення теми 9 студент повинен **вміти:**

- аналізувати стан економічної безпеки України та вплив на нього прийнятих законодавчих актів та інших рішень і дій.

Тема 10. Сучасний стан економічної безпеки підприємництва в Україні

Мета: розглянути стан економічної безпеки підприємництва в Україні та основні напрями його покращення.

В темі передбачено розгляд таких питань:

1. Стан економічної безпеки підприємництва в Україні.
2. Основні загрози економічній безпеці підприємництва в Україні.
3. Напрями покращення економічної безпеки підприємництва в Україні.

Після вивчення теми 10 студент повинен **знати:**

- сучасний стан економічної безпеки підприємництва.
- аналізувати індикатори щодо підприємництва України;
- загрози економічній безпеці підприємництва в Україні.

Після вивчення теми 10 студент повинен **вміти:**

- аналізувати стан економічної безпеки підприємництва в Україні.

8. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Метою проведення практичних занять є засвоєння студентами програмного матеріалу, закріплення теоретичних знань, набуття практичних навичок аналізу економічних процесів. Практичні заняття проводяться в академічних групах шляхом усного опитування, тестування, розгляду кейсів та розв'язування ситуаційних задач.

№	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 2. Теоретичні аспекти дослідження міжнародної економічної безпеки	2
2	Тема 3. Теоретичні аспекти дослідження економічної безпеки держави	2
3	Тема 5. Теоретичні аспекти дослідження економічної безпеки підприємництва	2
4	Тема 6. Сучасний стан міжнародної економічної безпеки	2
5	Тема 7. Сучасний стан фінансової складової міжнародної економічної безпеки	1
	Тема 8. Сучасний стан ресурсно-продовольчої складової міжнародної економічної безпеки	1
6	Тема 9. Сучасний стан економічної безпеки України (на рівні держави та регіонів)	2
Загалом		12
Семінарських, лабораторних та індивідуальних занять програмою дисципліни не передбачено		

9.САМОСТІЙНА РОБОТА

Назва теми	Кількіс ть годин
Тема 1. Економічна безпека як окрема галузь науки	8
Тема 2. Теоретичні аспекти дослідження міжнародної економічної безпеки	8
Тема 3. Теоретичні аспекти дослідження економічної безпеки держави	6
Тема 4. Теоретичні аспекти дослідження економічної безпеки регіонів	6
Тема 5. Теоретичні аспекти дослідження економічної безпеки підприємництва	6
Тема 6. Сучасний стан міжнародної економічної безпеки	9
Тема 7. Сучасний стан фінансової складової міжнародної економічної безпеки	7
Тема 8. Сучасний стан ресурсно-продовольчої складової міжнародної економічної безпеки	6
Тема 9. Сучасний стан економічної безпеки України (на рівні держави та регіонів)	6
Тема 10. Сучасний стан економічної безпеки підприємництва в Україні	7
Разом	69

10.МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення дисципліни складається з:

- конспекту лекцій на електронному носії;
- методичних вказівок до практичних занять на паперовому носії та роздаткового матеріалу до занять
- методичних вказівок до самостійної роботи на паперовому носії;

11. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

1. Основний понятійно-категоріальний апарат економічної безпеки.
2. Складові економічної безпеки.
3. Основні складові економічної безпеки держави.
4. Рівні економічної безпеки.
5. Суб'єкти та об'єкти забезпечення економічної безпеки.
6. Основні суб'єкти впливу на міжнародну економічну безпеку.
7. Інституційна система забезпечення міжнародної економічної безпеки.
8. Суб'єкти стратегічного планування та прогнозування розвитку регіонів в Україні.
9. Об'єкти забезпечення економічної безпеки.
10. Класифікація економічних інтересів.
11. Національні економічні інтереси України.
12. Класифікація загроз економічній безпеці.
13. Актуальні виклики та загрози міжнародній економічній безпеці.
14. Загрози економічній безпеці України.
15. Основні методи оцінки рівня економічної безпеки.
16. Індикативний метод оцінки економічної безпеки.
17. Методи експертної оцінки.
18. Методи багатовимірної статистичного аналізу.
19. Алгоритм визначення інтегрального рівня економічної безпеки.
20. Методика оцінки міжнародної економічної безпеки.
21. Методичні підходи до визначення рівня економічної безпеки України (Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України»).
22. Методичні засади оцінки рівня економічної безпеки регіонів.
23. Методичні засади оцінки економічної безпеки підприємництва.
24. Основні індикатори та інтегральні індикатори оцінки економічної безпеки.
25. Основні індикатори міжнародної економічної безпеки.
26. Інтегральний індекс економічної безпеки України.
27. Показники-індикатори рівня економічної безпеки підприємництва.
28. Порогові значення індикаторів.

29. Джерела даних для розрахунку індикаторів рівня міжнародної економічної безпеки.
30. Джерела даних для розрахунку індикаторів рівня економічної безпеки держави.
31. Джерела даних для розрахунку індикаторів рівня економічної безпеки регіонів.
32. Джерела даних для розрахунку індикаторів рівня економічної безпеки підприємництва.
33. Система міжнародної економічної безпеки держави.
34. Система економічної безпеки держави.
35. Система економічної безпеки регіонів.
36. Система економічної безпеки підприємництва.
37. Нормативно-правова база забезпечення економічної безпеки України.
38. Стратегія національної безпеки України.
39. Закони України «Про основи національної безпеки України» і «Про засади внутрішньої та зовнішньої політики».
40. Система нормативно-правових актів щодо розвитку регіонів та забезпечення їх економічної безпеки.
41. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року.
42. Регіональні стратегії розвитку регіонів.
43. Державне регулювання підприємництва.
44. Законодавчі засади державного регулювання та стимулювання підприємництва в Україні. Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року. Європейська хартія малих підприємств.
45. Стан міжнародної економічної безпеки.
46. Стан фінансової складової міжнародної економічної безпеки.
47. Стан ресурсно-продовольчої складової міжнародної економічної безпеки.
48. Стан економічної безпеки України.
49. Стан та тенденції забезпечення інвестиційно-інноваційної безпеки України.
50. Стан та тенденції забезпечення зовнішньоекономічної безпеки України.
51. Стан економічної безпеки підприємництва в Україні.
52. Актуальні виклики та загрози міжнародній економічній безпеці.
53. Фінансові кризи і їх вплив на міжнародну фінансову безпеку.
54. Загрози міжнародній економічній безпеці ресурсно-продовольчого характеру.
55. Загрози економічній безпеці України.
56. Основні загрози економічній безпеці підприємництва в Україні.
57. Економічна взаємозалежність країн у світовому господарстві.
58. Гібридні загрози.
59. Глобалізаційні загрози.
60. Вплив використання криптовалют на міжнародну економічну безпеку.
61. Протидія гібридним загрозам.

62. Хронологія світових фінансових криз.
63. Сутність та структура тіньової економіки та злочинної економічної діяльності.
64. Сутність та характеристика офшорних зон.
65. Виснаження природних ресурсів як загроза міжнародній економічній безпеці. Неконтрольоване вторгнення в природне середовище і його вплив на забезпечення міжнародної економічної безпеки.
66. Регіональний аспект забезпечення міжнародної економічної безпеки: Арктика, Африка.
67. Вплив гібридних загроз на економічну безпеку України.
68. Окупація та анексія частини території України.
69. Низька інвестиційна активність внутрішніх та зовнішніх інвесторів України.
70. Нарощення боргового тиску та обмеження внутрішніх ресурсів фінансування розвитку України.
71. Втрата експортних позицій України.
72. Відсутність технологічного паритету у зовнішньоторговельному обороті України.
73. Диспропорційність розвитку регіонів України.
74. Неупорядкованість способів фінансування відновлення постконфліктних територій.
75. Недостатнє використання напрацьованих інструментів стимулювання розвитку економічно слабких територій та відсутність нових інструментів.
76. Особливості забезпечення економічної безпеки України в умовах гібридної агресії. Реінтеграція регіонів України (Донецька і Луганська області).
77. Проблеми взаємоузгодженості державного регулювання та економічної безпеки підприємництва в Україні.
78. Соціально-економічний розвиток постконфліктних територій (Донецька і Луганська області).
79. Колективна боротьба проти криміналізації світової економіки.
80. Вдосконалення стандартів і кодексів міжнародної економіки, банківських установ тощо. Реформування архітектури забезпечення міжнародної фінансової безпеки.
81. Створення Ради фінансової стабільності.
82. Розширення складу учасників Технічного комітету IOSCO, Базельського комітету з банківського нагляду.
83. Шляхи врегулювання ресурсно-продовольчих проблем на міжнародному рівні.
84. Основні напрями державної політики по забезпеченню економічної безпеки України.
85. Санкційна політика проти Російської Федерації та її ефективність.
86. Напрями покращення економічної безпеки підприємництва в Україні.